

RENÁTA ZAJÍČKOVÁ: „Vědět o všem trochu znamená, že nevíte skoro nic...“

ale není to moc dobré ani pro učitele, ani pro školu. Těžko se pak bojuje se stereotypem. V zahraničí je časté, že ředitelé se po několika letech povinně „točí“ mezi různými typy škol a učitelé mají po několika odpracovaných letech nárok na rok placeného studijního volna. Což je zatím u nás v kategorii snů.

Máte tři syny, studuje ještě některý z nich u vás na gymnáziu?

Nejstarší už „moji“ školu nestihl, vystudoval jiné pražské gymnázium. Další dva studovali u mě. Jeden už absolvoval, nejmladší je v šestém ročníku. Oba jsem učila. Na začátku to ani jinak nešlo, nebyl zde jiný češtinář. Přitom jsem si ověřila, že to zvládne, že jako matka a ředitelka mohu mít ve třídě vlastní dítě, aniž by to ovlivnilo vztahy v kolektivu třídy nebo mezi námi. Ovšem jasně, kdybych si mohla vybrat, své děti bych neučila.

Setkala jste se jako pedagog, ale i jako matka dětí, s principy výuky, s chováním učitele či s požadavky školy, které pro vás byly obtížně přijatelné?

Když už jsem si pohrávala s myšlenkou založit vlastní školu a přemýšlela jsem, jak komunikovat

s rodiči a studenty, začal mi vadit styl jednání s rodiči a vztahy, jež panovaly na škole, kde studoval nejstarší syn. Prostředí a atmosféra školy se mi nelíbily.

Soukromé gymnázium jste založila před třinácti lety. Byly impulsem ambice, které jste na tehdejší škole nemohla uplatnit, nebo nespokojenost se školským systémem jako takovým?

Nic z toho. Byla jsem čerstvě po třetí rodičovské dovolené, během které jsem si doplnila vzdělání v oblasti školského managementu. Potom mi přišel do cesty projekt, kdy papírově bylo schválené soukromé osmileté gymnázium, ale fakticky neexistovalo. Dostala jsem příležitost tuto školu otevřít, sehnat prostory, učitele, žáky, sepsat vzdělávací program a vdechnout tomu projektu život.

Musíte se nějak zodpovídat ministerstvu školství, nebo máte v oblasti osnov a vzdělávacích programů podstatně volnější ruku než státní gymnázium?

Stejně jako státní školy podléháme i my školskému zákonu. Navíc jsme klasické gymnázium – máme zvonění, předměty,

Vizitka

- Zakladatelka a ředitelka soukromého gymnázia v Praze
- Koučka a aktivní komunální politička na Praze 5
- Ráda sportuje, jezdí do přírody a chalupaří.

známky... Není zde moc prostoru na alternativu, na to jsou pak školy se speciálními modely výuky. Těch ale ve středoškolském vzdělání zase tolik není. Schválený školský vzdělávací program je pro nás tedy základním kamenem výuky.

Je pro vás nějak důležité, kdo je zrovna ministrem školství?

V podstatě to pro školu důležité není. Problém našeho školství je, že mnozí ředitelé škol jsou na svých místech moc dlouho a ministři školství jsou zase ve své funkci příliš krátce. Potřebné změny tak neprobíhají, nebo se dějí nesystematicky a pomalu.

Na vašem gymnáziu se platí školné 45 tisíc ročně. Mohou někteří rodiče využít třeba splátky?

Většina rodičů platí najednou, ale jsme schopni dohodnout jakýkoli model placení, který rodičům vyhovuje. Státní škola dostává na mzdy učitelů peníze od ministerstva školství a od zřizovatele peníze na chod a provoz školy. My dostáváme pouze 60 až 90 % mzdových nákladů od ministerstva. Na energie, opravy, vybavení, údržbu, modernizaci a na vše, co souvisí

s provozem, používáme právě školné. Jiné prostředky už nedostáváme.

Na škole máte asi pětadvacet pedagogů. Kolik z nich tvoří muži, aby měli chlapci také nějaké mužské vzory?

Je to asi 60 : 40 ve prospěch žen. Když přijímám nového kolegu nebo kolegyni, důležitější pro mne je kvalita člověka a pedagogické schopnosti. Ale za relativně vyvážený učitelský sbor jsem ráda.

Co si myslíte o domácích úkolech? Na jednu stranu slyšíme nářky, jak se dnešní „dětí“ málo hýbou, a na druhou stranu dostávají na večery a víkendy značné množství úkolů, které je opět připoutají k počítači, ke stolu, k práci.

Souhlasím, že málo pohybu mládeže je problém. Na množství úkolů ale není obecně stejný názor. Děti by byly zřejmě nespokojenější zcela bez nich, ale i při

s provozem, používáme právě školné. Jiné prostředky už nedostáváme.

Na škole máte asi pětadvacet pedagogů. Kolik z nich tvoří muži, aby měli chlapci také nějaké mužské vzory?

Je to asi 60 : 40 ve prospěch žen. Když přijímám nového kolegu nebo kolegyni, důležitější pro mne je kvalita člověka a pedagogické schopnosti. Ale za relativně vyvážený učitelský sbor jsem ráda.

Co si myslíte o domácích úkolech? Na jednu stranu slyšíme nářky, jak se dnešní „dětí“ málo hýbou, a na druhou stranu dostávají na večery a víkendy značné množství úkolů, které je opět připoutají k počítači, ke stolu, k práci.

Souhlasím, že málo pohybu mládeže je problém. Na množství úkolů ale není obecně stejný názor. Děti by byly zřejmě nespokojenější zcela bez nich, ale i při

Souhlasím, že málo pohybu mládeže je problém. Na množství úkolů ale není obecně stejný názor. Děti by byly zřejmě nespokojenější zcela bez nich, ale i při

„Mám ráda barvy, ředitelka přece nemusí být šedivá a vážná!“ ☺

Hodina je rozdělena na kluky a děvčata, dohromady by to moc nefungovalo, a na tuto hodinu nám dávají rodiče souhlas s účastí svého dítěte. Sedneme si do kroužku, je to intimnější téma, tak se kruh hodí, a besedu začínáme tím, že vytváříme pravidla pro její bezpečný průběh, pak upřesníme slovník, který budeme používat, no a pak si o všem povídáme. Žáci mají prostor i na dotazy. Nejde ani o to podat informace, ty už gymnaziální studenti obvykle mají, ovšem bohužel ne vždy z vhodných zdrojů. Místo nových informací jim spíše vyvracím mýty a falešné představy. Vnímám jako důležitou věc vytvářet u dospívajících kladný vztah k sobě a k druhému pohlaví.

Ve škole vedete žáky ke „kritickému myšlení“. Mohou tedy studenti oponovat učitelům a sdílet mu správnou odpověď na otázku i jinou formou, než jakou on sám očekává?

Pokud je jejich odpověď správná, pedagog ji musí přijmout. Po studentech nechceme, aby papouškovali slovo od slova, ale budujeme u nich schopnost diskuze a argumentace nebo schopnost vnímat věci v souvislostech. Učitel, kterému vyhovuje metoda „já řeknu – vy opakujete“, u nás obvykle dlouho nevydrží.

Někteří učitelé celou hodinu spíše diktují a žáci si zapisují. To asi není moderní způsob, jak studenti zaujmout. Jak by podle vás měla dnes výuka probíhat?

Například když se začíná nové téma, nejprve učitel zjistí, co už žáci sami o tématu vědí. Někdy mohou mít až překvapivě hluboké znalosti. Na tomto zjištění se pak staví další program hodiny. U nás se snažíme o aktivní výuku, klade-me otázky, dáváme tvůrčí úkoly,

motivujeme. Studenti musejí během hodiny přemýšlet, něco vyprodukovat, a především aplikovat naučené, ne jenom zapisovat výklad nebo memorovat. To není aktivní činnost.

Funguje na vaší škole školní studentský parlament?

Nebo jak mohou sami studenti promluvit do chodu školy či způsobu výuky?

Snažíme se studenty vést k tomu, aby se učili podílet se na chodu organizace. Jejich účast ve studentském parlamentu by ale neměla být na úkor výuky a oni sami tomu moc odpoledního volného času věnovat nechtějí. Máme dvě budovy, tedy dva parlamenty. Není snadné vše propojit, přesto prostor pro sdělování jejich nápadů, návrhů a podnětů vytváříme. Využíváme také mnoho typů hodnocení, studenti se například mohou vyjadřovat k osobě třídního učitele, ke způsobu výuky... Zpětné vazby, se kterou můžeme pracovat, máme od nich určitě dostatek.

Kromě ředitelské pozice jste i koučka, a dokonce stiháte i komunální politiku. Koho a jak koučujete a jaké jsou vaše politické cíle?

Doplnit si vzdělání na kouče bych doporučila všem ředitelům škol. Mně to pomohlo opravdu hodně, bylo to velmi obohacující a užitečné. Nemám žádné klienty, na to nemám čas. Koučuji sama sebe. Mám za sebou vzdělání, zkušenosti, škola funguje dobře. Nechci ji opustit, mám to tu opravdu ráda. Ale cítím potřebu nabídnout své schopnosti místu, kde žiji. Umím komunikovat, vyjednávat, hledat různé způsoby řešení, vytvořit tvůrčí a pozitivní pracovní prostředí. Myslím, že mohu být lidem užitečná. Uvidíme.

Vaše motto zní:

„Méně je někdy více.“

Myslíte, že to platí i o vzdělání, že by se mohlo z osnov něco vyřadit, aby se tomu podstatnému dalo věnovat více pozornosti?

Rozhodně. Vědět o všem trochu znamená, že nevíte skoro nic. Témata v osnovách bych zredukovala opravdu významně. Pravidlo „méně je více“ by našemu školství mohlo dost pomoci. A nejen jemu.

„Problém našeho školství? Ředitelé škol jsou na svých místech moc dlouho a ministři školství jsou ve své funkci příliš krátce!“

